

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 29.6.2012
COM(2012) 358 final

POROČILO KOMISIJE SVETU

**Poročilo o izvajanju dolgoročne državne sheme pomoči za kmetijstvo v severnih regijah
Finske in Švedske v obdobju 2006–2010 v skladu s sklepoma Komisije C(2009)3067 in
C(2010)6050**

POROČILO KOMISIJE SVETU

Poročilo o izvajanju dolgoročne državne sheme pomoči za kmetijstvo v severnih regijah Finske in Švedske v obdobju 2006–2010 v skladu s sklepoma Komisije C(2009)3067 in C(2010)6050

KAZALO

1.	UVOD	3
2.	SPLOŠNA NAČELA NORDIJSKE POMOČI	3
2.1.	Cilj pomoči.....	3
2.2.	Odobritve Komisije.....	3
2.3.	Regije, vključene v shemo pomoči	3
2.4.	Povezanost s proizvodnjo.....	4
3.	NEDAVNI RAZVOJ SHEME NORDIJSKE POMOČI	5
3.1.	Vrednotenje sheme pomoči.....	5
3.2.	Reforma shem pomoči	5
4.	NORDIJSKA POMOČ NA FINSKEM V OBDOBJU 2006–2010.....	6
4.1.	Dodeljene odobritve	6
4.2.	Izplačana pomoč.....	6
4.3.	Proizvodne količine na območju, ki prejema Nordijsko pomoč	7
4.4.	Razvoj kmetijskega gospodarstva v regijah, ki prejemajo Nordijsko pomoč	10
5.	Nordijska pomoč na Švedskem v obdobju 2006–2010.....	11
5.1.	Dodeljene odobritve	11
5.2.	Izplačana pomoč.....	11
5.3.	Proizvodne količine na območju, ki prejema pomoč	12
5.4.	Razvoj kmetijskega gospodarstva v regiji, ki prejema pomoč.....	13
6.	Sklepne ugotovitve.....	14
6.1.	Finska	14
6.2.	Švedska	14

1. UVOD

V skladu s členom 142 Akta o pristopu Avstrije, Finske in Švedske k Evropski uniji¹ je Komisija dovolila Finski in Švedski, da dodelita dolgoročno državno pomoč za kmetijstvo v severnih regijah z namenom ohranjanja kmetijske dejavnosti. Ta pomoč se imenuje Nordijska pomoč (v nadaljnjem besedilu: pomoč).

To poročilo se Svetu predloži v skladu z zahtevo po poročanju iz člena 143 Akta o pristopu, ki določa, da Komisija vsako peto leto predloži poročilo o izdanih odobritvah in rezultatih pomoči, ki so bile dodeljene na podlagi teh odobritev. Predhodna poročila so bila predložena leta 1996, 2002² in 2007³.

2. SPLOŠNA NAČELA NORDIJSKE POMOČI

2.1. Cilj pomoči

Pomoč se dodeli zlasti za ohranjanje tradicionalne primarne proizvodnje in predelave, ki po naravi ustrezata podnebnim razmeram zadevnih regij, za izboljšanje proizvodnih struktur, trženja in predelave kmetijskih proizvodov, lažje prodaje takih proizvodov ter zagotovitev varstva okolja in ohranjanja podeželja.

2.2. Odobritve Komisije

Pomoč se odobri na podlagi ločenih sklepov Komisije za Finsko in Švedsko.

Osnovni pogoji so določeni v členu 142 Akta o pristopu. Celoten znesek dodeljene pomoči mora zadostovati za ohranitev kmetijske dejavnosti v severnih regijah, vendar se ne sme razviti v splošno podporo, ki bi presegala stopnjo podpore iz predpristopnega referenčnega obdobja, določene v odobritvah. Pomoč se prav tako ne sme navezovati na prihodnjo proizvodnjo ali povzročiti povečanja proizvodnje glede na referenčne stopnje.

Prvi sklep za Finsko je bil sprejet leta 1995 (95/196/ES⁴), pri čemer je bil prenovljen s Sklepom 2002/404/ES⁵ in Sklepom C(2009)3067. Najvišje odobreno izplačilo je trenutno 358 milijonov EUR letno.

Prvi sklep za Švedsko je bil sprejet leta 1996 (96/228/ES⁶), pri čemer je bil prenovljen s Sklepom C(2010)6050. Najvišje letno odobreno izplačilo je 318,67 milijona SEK (približno 35,41 milijona EUR: menjalni tečaj, uporabljen v tem poročilu, je 9,0 SEK/EUR).

2.3. Regije, vključene v shemo pomoči

Regije, vključene v shemo pomoči, so opredeljene v navedenih sklepih in ležijo severno od 62. vzporednika ter vključujejo nekatera mejna področja južno od tega vzporednika, ki so

¹ UL C 241, 29.8.1994.

² Finska COM(2002) 102 z dne 25. februarja 2002, Švedska COM(2002) 105 z dne 1. marca 2002.

³ Finska COM(2007) 459 z dne 31. julija 2007, Švedska COM(2007) 416 z dne 31. julija 2007.

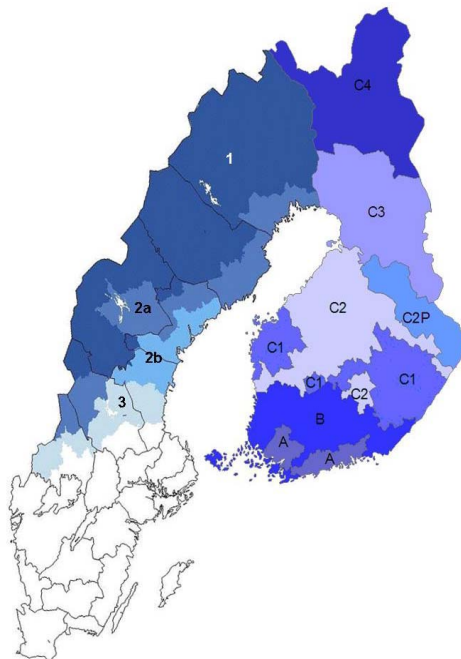
⁴ UL L 126, 9.6.1995, str. 35.

⁵ UL L 139, 29.5.2002, str. 38.

⁶ UL L 76, 26.3.1996, str. 29.

prizadeta zaradi podobnih podnebnih razmer, kar kmetijsko dejavnost še posebej otežuje. Pri določanju območij so se upoštevali naslednji dejavniki: nizka gostota prebivalstva (< 10 prebivalcev/km²), kmetijska zemljišča v uporabi (KZU) kot delež celotnega območja (manj kot 10 %), kmetijska zemljišča za pridelovanje poljščin, namenjenih za prehrano ljudi, kot delež KZU (≤ 20 %) ter občine, ki jih obkrožajo druge občine znotraj navedenih območij (tudi če ne izpolnjujejo enakih pogojev).

Na Finskem je v trenutno shemo pomoči vključenih 1 417 140 hektarjev (ha) KZU (55,5 % vseh KZU), na Švedskem pa 335 676 ha KZU (11 % vseh KZU⁷).

Slika 1: Območja na Finskem (C1–C4) in Švedskem (1–3), ki prejemaajo podporo

2.4. Povezanost s proizvodnjo

Pomoč je omejena na posamezne kmetijske sektorje, kot je za vsako državo članico določeno v ustreznem sklepu.

Pomoč se dodeli na podlagi proizvodnih enot, in sicer glav velike živine (GVŽ) ali hektarjev, razen pri pomoči za mleko in njegov prevoz, pri kateri se pomoč dodeli za dobavljene in prevožene količine. Pomoč za severne jelene na Finskem se dodeli za posamezno žival.

Kot je bilo navedeno, se pomoč ne sme navezovati na prihodnjo proizvodnjo ali povzročiti povečanja proizvodnje glede na referenčno obdobje. Referenčna obdobja so določena v zadevnih sklepih za vsako državo članico za posamezni sektor. Referenčna količina za proizvodnjo mleka na Finskem je bila večkrat usklajena z razvojem skupne kmetijske politike (SKP) v sektorju mleka. Vendar je bila s pregledom shem pomoči za Finsko in Švedsko v obdobju 2009–2010 odpravljena povezava med posameznimi mlečnimi kvotami SKP in izplačili pomoči. Namesto tega je bila uvedena omejitev, da se za količino mleka v regiji, za katero velja presežna dajatev v okviru sistema mlečnih kvot, takšna pomoč ne plača.

⁷

Zaradi spremenjene opredelitve KZU je ta številka manjša kot v prejšnjem poročilu.

3. NEDAVNI RAZVOJ SHEME NORDIJSKE POMOČI

3.1. Vrednotenje sheme pomoči

Komisija je po več kot desetih letih uporabe sheme pomoči izvedla njeno vrednotenje, ki je bilo dokončano leta 2007⁸. Pri vrednotenju so se analizirali obseg izpolnjevanja ciljev sheme, morebitni stranski učinki, primernost in upravičenost instrumentov ter uspešnost, učinkovitost in pomembnost pomoči.

Rezultati vrednotenja so v zvezi s shemami pomoči pokazali, da:

- prispevajo k ohranjanju kmetijskih dejavnosti, proizvodnje in rabe zemljišč v zadevnih regijah;
- so še vedno potrebne za izpolnjevanje ciljev člena 142 glede ohranjanja kmetijske dejavnosti v zadevnih regijah in zato ostajajo pomembne;
- bi se lahko preoblikovale (poenostavile).

Na podlagi priporočil vrednotenja in razvoja proizvodnje sta državi članici predlagali pregled svojih shem.

3.2. Reforma shem pomoči

Cilja pregleda navedenih sklepov sta poenostavitev shem in usklajitev odobritev s cilji Akta o pristopu.

V zvezi s poenostavitvijo so se na podlagi prenov, dokončanih v letih 2009 in 2010, preračunali različni proizvodni sektorji in določile najvišje povprečne stopnje pomoči za vsa zadevna Finska in Švedska območja. Pred tem se je pomoč iz sklepov razlikovala glede na regije in proizvodne enote. V tem okviru so bili nacionalni organi pooblaščen za določitev posebnih pogojev in natančnih meril na podlagi stopnje naravnih ovir, s katerimi so se določali različni zneski pomoči. Obe državi sta Komisiji sporočili objektivna merila v zvezi z resnostjo naravnih ovir.

V zvezi z usklajevanjem odobritev s cilji iz Akta o pristopu je pregled odobritev za proizvodnjo in izplačila pokazal, da se je proizvodnja na območju, ki prejema pomoč, na Finskem na splošno ohranila, čeprav se je nekoliko pomaknila proti jugu območja. V nekaterih sektorjih, zlasti v sektorjih prašičereje in perutnine, pa se je proizvodnja bistveno povečala, deloma zaradi pomoči. Zaradi tega povečanja in zaradi razvoja na področju drugih izplačil za območje, ki prejema pomoč, se je odobritev najvišjega letnega plačila za Finsko zmanjšala s 448,59 milijona EUR na 358 milijonov EUR. Pomoč za sektorja prašičereje in perutnine pa ni več vezana na vrsto proizvodnje.

Poleg tega je pregled pokazal, da so se količine proizvodnje na območju, vključenem v shemo pomoči na Švedskem, zmanjšale, kar zlasti velja za sektor mleka, ki je med sektorji glavni prejemnik pomoči. To pomeni neizpolnjevanje ciljev iz člena 142 glede ohranjanja kmetijske proizvodnje. Na podlagi predloga švedskih organov se z revizijo sklepa, dokončano leta 2010, omogoča usmeritev pomoči v preostalo proizvodnjo, da bi se to zmanjšanje zaustavilo.

⁸

http://ec.europa.eu/agriculture/eval/reports/nordic/index_en.htm.

4. NORDIJSKA POMOČ NA FINSKEM V OBDOBJU 2006–2010

4.1. Dodeljene odobritve

Na začetku petletnega obdobja je bila Finska s Sklepom C(2002)404 pooblaščen za letno izplačevanje pomoči v skupni višini 448,59 milijona EUR. Sklep je določal pomoč in proizvodne dejavnike, dovoljene za posamezne podregije (ni prikazano). Sklep C(2009)3067 (spremenjen s Sklepom C(2009)9122) je začel veljati s 1. januarjem 2009, na njegovi podlagi pa se je pomoč dodelila, kot je prikazano v preglednici 1. Določba v zvezi z mlekom velja od 1. aprila 2009, določbe o prežvekovalcih, vrtnarstvu, pridelavi poljščin in drugi pomoči pa veljajo od 1. januarja 2010.

Preglednica 1: Letna pomoč, odobrena v skladu s Sklepom C(2009)3076/ES

	Najvišja povprečna dovoljena pomoč/enoto	Enota	Najvišja dovoljena pomoč (mio EUR)	Največje število upravičenih proizvodnih dejavnikov
1. MLEKO	10,9	centi/kg	193,7	1 776 765 t ⁹
2. PREŽVEKOVALCI		EUR/GVŽ	73,7	
Govedo	412			179 160 GVŽ
Ovce, koze	533			
Konji	277			
3. PRAŠIČI IN PERUTNINA¹⁰	266	EUR/GVŽ	37,0	
4. VRTNARSTVO			25,4	
Rastlinjaki	11,3	EUR/m ²		202,9 ha
Shranjevanje vrtnarskih proizvodov	18,5	EUR/m ³		
5. PRIDELAVA POLJŠČIN		EUR/ha	58,3	
Splošna pomoč na hektar	37			881 825 ha
Pomoč za nekatere poljščine ¹¹	145			62 475 ha
Pomoč za mlade kmete	36			
6. DRUGA POMOČ			14,9	
Severni jelen	36	EUR/žival		171 100 živali
Povrnitev škode, ki jo mesojede živali povzročijo čredam severnih jelenov ¹²				
Pomoč za prevoz mleka in mesa				
Storitve varovanja rejnih živali				
Shranjevanje divjega jagodičevja, gob	0,10–0,42	EUR/kg		
Druga pomoč ¹³				
Skupaj			358	

4.2. Izplačana pomoč

Nordijska pomoč

⁹ V tržnem letu.

¹⁰ Nevezana pomoč. Referenčna količina ≤ 139 200 GVŽ.

¹¹ Žita (razen ječmena, ovs, mešanih žit), oljnice, druge oljnice, stročnice, predivnice. Sladkorna pesa, škrobni krompir, jabolka v regijah C1, C2, severni del C2. Poljska zelenjava v regijah C1–C4.

¹² Najvišja dovoljena pomoč je 5 mio EUR.

¹³ Skolti, preživetje v naravi, reja severnih jelenov.

V obdobju 2006–2009 je skupni letni znesek izplačane pomoči znašal približno 326 milijonov EUR (od odobrenih 448,59 milijona EUR), medtem ko se je leta 2010 povišal na 338 milijonov EUR (od odobrenih 358 milijonov EUR) (preglednica 2).

Preglednica 2: Nordijska pomoč, izplačana na Finskem (v milijonih EUR)

Sektor, ki prejema pomoč	2006	2007	2008	2009	2010
Mleko	159	159	159	159	161
Prežvekovalci	65	66	66	68	71
Prašiči, perutnina	36	35	35	33	32
Vrtnarstvo	21	20	21	20	22
Pridelava poljščin	42	43	42	41	42
Druga pomoč	3,5	3,7	4	4,2	11
Skupaj	326,7	326,6	326,5	325,8	338,1

Pri dodelitvi letne Nordijske pomoči Finski so se torej upoštevale zgornje mejne vrednosti, določene v sklepih. Opozoriti je treba, da se je za sektorje, v katerih skupna proizvodnja presega dovoljeno število upravičenih proizvodnih faktorjev, pomoč na enoto proizvodnega dejavnika sorazmerno zmanjšala z namenom upoštevanja zgornje finančne meje, odobrene s sklepom.

Skupna podpora na območju, ki prejema Nordijsko pomoč

Kmetijstvo na območjih, ki prejemajo podporo v okviru sheme Nordijske pomoči, je upravičeno tudi do instrumentov, ki jih financira EU, zlasti dveh stebrov v okviru SKP. Od ukrepov iz drugega stebra so za kmetijski sektor na območjih, ki prejemajo podporo, zlasti pomembni podpora za območja z omejenimi možnostmi in kmetijsko-okoljski ukrepi. Sklep C(2000)405¹⁴ določa najvišjo zgornjo mejo za skupno letno podporo na območju, ki prejema pomoč, v višini 1 118,9 milijona EUR (raven iz leta 1993). Iz preglednice 3 je razvidno, da so se pri pomoči, izplačani na zadevnem območju, v obdobju 2006–2010 glede na uporabljeno pravno podlago upoštevale najvišje mejne vrednosti iz navedenega sklepa.

Preglednica 3: Povzetek skupne letne pomoči, izplačane na Finskem, vključno s pomočjo EU (v milijonih EUR)

Vrsta izplačane pomoči	2006	2007	2008	2009	2010
Neposredna pomoč, v celoti financirana s strani EU	350,3	278,9	281,3	283,8	278,5
Podpora za območja z omejenimi možnostmi, vključno z nacionalnimi dodatki	308,7	309,1	309,5	308,9	308,1
Kmetijsko-okoljska podpora	164,9	153,5	162,7	164,6	167,1
Nordijska pomoč ¹⁵	326,7	326,6	326,5	325,8	338,1
Skupaj	1 150,6¹⁶	1 068,1	1 080,6	1 083,1	1 092,6

4.3. Proizvodne količine na območju, ki prejema Nordijsko pomoč

Sektor mleka

¹⁴ UL L 154, 27.6.2000, str. 23.

¹⁵ Do leta 2008 je veljala referenčna stopnja 448,59 milijona EUR, od 1. januarja 2009 pa 358 milijonov EUR.

¹⁶ V koledarskem letu 2006 je bila neposredna pomoč izplačana za leti 2005 in 2006.

Na Finskem se skoraj 80 % mleka proizvede na območju, ki prejema pomoč. Delež je bil v petih letih precej stalen, z manjšim splošnim povečanjem proti koncu obdobja. Proizvodnja je skoncentrirana na območju C2.

V petletnem obdobju je bila proizvodnja mleka največja v letu 2006/2007 (1 813 000 ton), najmanjša pa v tržnem letu 2008/2009 (1 756 000 ton). Proizvodnja je presegla določeno referenčno stopnjo v treh tržnih obdobjih, in sicer v letih 2006/2007, 2009/2010 in 2010/2011. V letu 2010/2011 je bil presežek 1,5-odstoten.

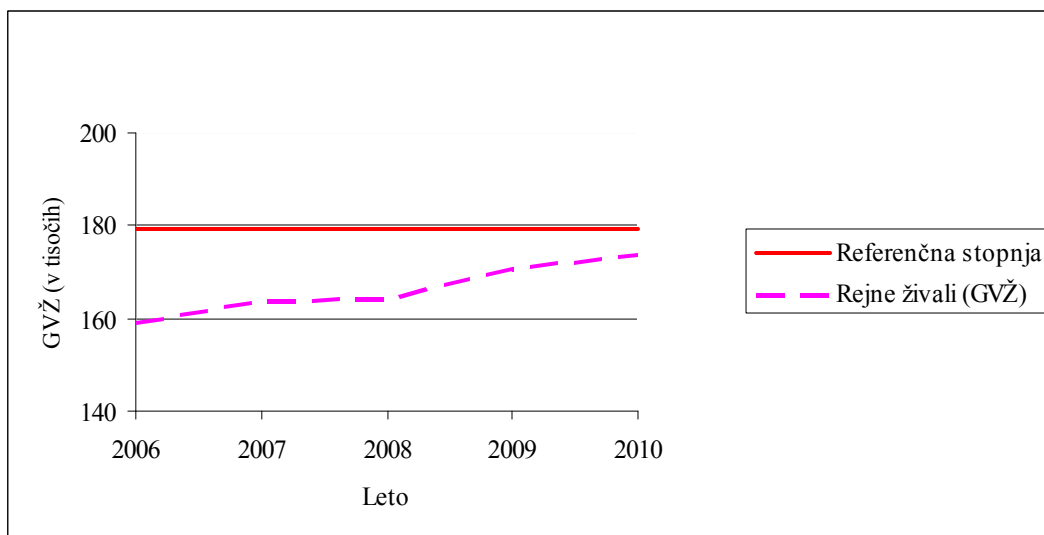

Slika 2: Razvoj proizvodnje mleka v tržnih letih 2006/2007–2010/2011 na območju, ki prejema Nordijsko pomoč, na Finskem

Prežvekovalci

Revidirani sklep o odobritvi pomoči iz leta 2009 je združil proizvodne dejavnike za govedo, ovce, koze in konje. V tej skupini se je proizvodnja goveda povečevala, medtem ko se je proizvodnja ovac, koz in konjev nekoliko zmanjšala.

Stopnja proizvodnje govejega mesa v regiji, ki prejema pomoč, se je v petletnem obdobju spreminjala. Leta 2010 je bila stopnja približno 2 % nižja kot leta 2006, pri čemer se je v drugih delih Finske zmanjšala za 8,8 %. Število krav dojlj se je povsod na Finskem povečalo, največji porast pa je bil v regiji C, in sicer 55 %. Število drugih prežvekovalcev je bilo v obdobju 2006–2010 sorazmerno stabilno. Splošna proizvodnja prežvekovalcev je bila leta 2010 173 774 GVŽ, kar je še vedno 3 % pod dovoljeno najvišjo stopnjo proizvodnje, ki prejema podporo.

Slika 3: Razvoj proizvodnje prežvekovalcev v obdobju 2006–2010 na območju, ki prejema Nordijsko pomoč, na Finskem

Prašiči in perutnina

Proizvodnja prašičev in perutnine se je bistveno povečala že pred tem petletnim obdobjem in je v več letih referenčno stopnjo presegla za 50–70 %. Proizvodnja svinjskega mesa je skoncentrirana na območjih pridelave žita v najbolj južnih podregijah, ki prejemajo pomoč. Leta 2006 je proizvodnja svinjine obsegala 90,9 milijona kg, pri čemer je v naslednjih letih naraščala in leta 2010 dosegla 93,6 milijona kg. Tudi proizvodnja perutnine je skoncentrirana v najbolj južnih območjih, ki prejemajo pomoč. Proizvodnja je v obdobju 2006–2010 skoraj stalno naraščala s 34,6 na 40,4 milijona kg. Pomoč za to skupino ni bila več vezana na proizvodnjo od leta 2009, stopnja pomoči pa je bila fiksirana na stopnji iz leta 2007. Poleg tega Sklep določa zgornjo mejo proizvodnje na kmetijah, ki prejemajo nevezano pomoč, fiksirano na ravni iz leta 2007 (139 200 GVŽ). Proizvodnja je leta 2010 obsegala 135 066 GVŽ, kar je 97 % ravni, določene za leto 2007.

Vrtnarstvo

Vrtnarska proizvodnja je z omejenim številom rastlinjakov majhna nišna proizvodnja na Finskem. Predstavlja približno 6 % pomoči, 72 % proizvodnje pa se opravi v regiji C1. Velikost območja za letno vrtnarsko proizvodnjo se je v petletnem obdobju spreminjala, in sicer med 207 in 211 ha, pri čemer je nekoliko presegla referenčno velikost 203 ha (za največ 8 ha ali 4 % referenčne velikosti).

Pridelava poljščin

Nordijska pomoč za pridelavo poljščin zajema „splošno pomoč na hektar“, „pomoč za mlade kmete“ in „pomoč za nekatere poljščine“, kot je določeno v Sklepu. V zvezi s „splošno pomočjo na hektar“ je bila velikost kmetijskega zemljišča v uporabi, ki prejema podporo v regiji pomoči, v zadevnem petletnem obdobju zelo stabilna (630 000–650 000 ha), čeprav je bilo zmanjšanje tega zemljišča v primerjavi z referenčno velikostjo pred pristopom precej veliko (30 %). Pri „pomoči za mlade kmete“ najvišja raven upravičenih proizvodnih dejavnikov v Sklepu ni določena, zato primerjava ni mogoča. V zvezi s „pomočjo za nekatere poljščine“ je zajeto območje leta 2010 preseglo največje dovoljeno število upravičenih proizvodnih dejavnikov za 60 %. Vzrok za to veliko raven proizvodnje „nekaterih poljščin“

so bile spremenjene razmere na trgu, ki so leta 2010 povzročile večje zanimanje za proizvodnjo semen oljnic. Proizvodnja pšenice je obsegala 35–45 % območja proizvodnje in je bila v petletnem obdobju stabilna.

Druga pomoč

Proizvodnja severih jelenov je bila še naprej precej stabilna, pri čemer je bilo število živali v petletnem obdobju med 151 589 in 154 971, kar je 10 % manj od največjega števila upravičenih proizvodnih dejavnikov, določenih v Sklepu. Preostali del druge pomoči ni neposredno povezan s proizvodnjo.

Sklepne ugotovitve v zvezi s proizvodnimi količinami

Skupna proizvodnja sektorjev, ki prejemajo podporo, se je torej na območju pomoči v zadevnem petletnem obdobju povečala, pri čemer je presegla največje število upravičenih proizvodnih dejavnikov za mleko, vrtnarstvo in „nekatero poljščino“. Ta prekoračitev proizvodnje je bila manjša za mleko in vrtnarstvo (1–4 % v zadevnem obdobju), za „nekatero poljščino“ pa je bila leta 2010 velika (60 %). Zabeleženega povečanja proizvodnje ni mogoče pripisati le pomoči, ker so bile stopnje pomoči na enoto sorazmerno zmanjšane v tistih sektorjih, v katerih je bilo največje število upravičenih proizvodnih dejavnikov preseženo.

4.4. Razvoj kmetijskega gospodarstva v regijah, ki prejemajo Nordijsko pomoč

Na Finskem je bilo leta 2010 62 300 kmetij, od katerih jih je bilo 58 % vključenih v območje, ki prejema pomoč, kar v primerjavi z letom 2006 pomeni 9-odstotno zmanjšanje na nacionalni ravni in na območju, ki prejema pomoč. Kmetijska zemljišča v uporabi se niso spremenila, medtem ko se je število ha/kmetijo povečalo, kar kaže na strukturno prilagoditev. Najmanjša kmetija se nahaja na najbolj severnem delu regije, ki prejema pomoč. Ohranitev proizvodnje je bila dosežena, čeprav se zdi, da je doseganje tega cilja zahtevnejše na najsevernejših območjih, kljub visokim stopnjam pomoči za rejne živali in pridelavo rastlin.

Pomoč je pomembna za ustvarjanje prihodka kmetij v regiji, pri čemer skoraj dve tretjini prihodka lastnikov kmetij izhaja iz te pomoči. Obseg pomoči/kmetije je naraščal, zlasti v proizvodnji rejnih živali. Razlog za to je predvsem strukturni razvoj. Obseg proizvodnje rejnih živali se je na severu povečeval in pri tem dosegel več kot 80 % prihodka od kmetijske prodaje.

Razmerje med Nordijsko pomočjo in neto dodano vrednostjo kmetij je bilo v obdobju 2006–2010 med 0,41 in 0,52. Neto dodana vrednost kmetij na letno število delovnih enot se je med letoma 2006 in 2007 v regiji povečala za skoraj 15 %, vendar se je po letu 2008 ponovno zmanjšala in leta 2010 dosegla za 3 % višjo stopnjo kot na začetku obdobja.

V nekaterih delih regije, ki prejema pomoč, je bilo odseljevanje v obdobju pregleda več kot 4-odstotno, 76 % občin pa je zabeležilo zmanjšanje prebivalstva. Na južnem Finskem se je prebivalstvo zmanjšalo v 44 % občin. Delež delovnih mest v kmetijstvu je na severu trikrat večji kot na jugu, njegovo zmanjšanje pa je bilo manjše. Na splošno je bila sprememba v trendu zaposlovanja pozitivna, vendar se delovna mesta ustvarjajo v večjih mestih in ne na podeželju.

Zaradi nadaljevanja kmetijske proizvodnje na območju, ki prejema pomoč, so se ohranile številne okoljske storitve in odprta kmetijska pokrajina, ki je v regiji redkost. Kmetje ocenjujejo, da je bilo spreminjanje njihovih dejavnosti v bolj okolju prijazne dejavnosti zanje

največja sprememba v zadnjih letih. V regiji, ki prejema Nordijsko pomoč, je ukrepom, ki zadevajo pesticide in emisije v zraku, namenjena nekoliko večja pozornost kot v ostalem delu Finske, poleg tega pa se v najsevernejšem delu regije zelo poudarjata raznolikost in ohranjanje pokrajine.

5. NORDIJSKA POMOČ NA ŠVEDSKEM V OBDOBJU 2006–2010

5.1. Dodeljene odobritve

Na začetku petletnega obdobja je bila Švedska s Sklepom 96/228/ES (kakor je bil spremenjen) pooblaščen za letno izplačevanje pomoči v višini 318,67 milijona SEK (35,41 milijona EUR). Sklep je določal tudi pomoč in upravičene dejavnike proizvodnje, dovoljene za posamezne podregije (ni prikazano). Od 1. julija 2010 je Švedska na podlagi Sklepa C(2010)6050 pooblaščen za izplačevanje pomoči, kot prikazuje preglednica 4 spodaj.

Preglednica 4: Letna odobrena pomoč v skladu s Sklepom C(2010)6050

	Najvišja povprečna pomoč/enoto ¹⁷	Enota	Nacionalna pomoč ¹⁸ mio SEK/leto	Največje število upravičenih proizvodnih dejavnikov
1. Sektor mleka			295,67	450 000 t
– Kravje mleko	0,73	SEK/kg		
– Koze ¹⁹	500	SEK/glavo		
– Pomoč za prevoz kravjega mleka	0,039	SEK/kg		
2. Prašiči, perutnina ²⁰	1 350	SEK/GVŽ	20,97	16 532 GVŽ
3. Jagodičevje, zelenjava	2 800	SEK/ha	2,03	750 ha

5.2. Izplačana pomoč

Nordijska pomoč

Skupni letni znesek izplačane pomoči je v zadevnem obdobju znašal med 263,29 in 289,89 milijona SEK (29,25–32,21 milijona EUR) (preglednica 5). Izplačana pomoč je najnižjo stopnjo dosegla leta 2009, vendar se je leta 2010 po reviziji sheme pomoči povečala.

Preglednica 5: Nordijska pomoč glede na sektor, v milijonih SEK

Sektor, ki prejema pomoč	2006	2007	2008	2009	2010
Mleko	274,22	257,46	249,66	248,27	264,36
Prašiči, perutnina	14,51	14,09	12,75	13,97	14,70
Jagodičevje, zelenjava	1,16	1,12	1,14	1,05	1,04
Skupaj	289,89	272,67	263,55	263,29	280,10

Pri dodelitvi letne pomoči Švedski so se torej vedno upoštevale najvišje stopnje pomoči, dovoljene v sklepih.

¹⁷ Pomoč/enoto se lahko med regijami razlikuje v mejah najvišjega povprečja.

¹⁸ Najvišja dovoljena pomoč: 318,67 mio SEK.

¹⁹ Koze za proizvodnjo mleka (~ 800 kg mleka/kozo/leto)

²⁰ 1 nesnica = 0,01; svinja = 0,33; 1 prašič za zakol = 0,10 GVŽ

Skupna podpora na območju, ki prejema Nordijsko pomoč

Kmetijstvo na območjih, ki prejemajo podporo v okviru sheme Nordijske pomoči, je upravičeno tudi do instrumentov, ki jih financira EU, zlasti dveh stebrov v okviru skupne SKP (preglednica 6). Od ukrepov iz drugega stebra so zlasti pomembni podpora za območja z omejenimi možnostmi in kmetijsko-okoljski ukrepi še zlasti pomembni. Zgornja meja za skupno podporo regiji, ki prejema pomoč, v Sklepu C(2010)6050 ni določena. Spremljanje stopnje pomoči EU se od leta 2003 izvaja naknadno.

Preglednica 6: Povzetek pomoči, izplačane na Švedskem, vključno s pomočjo Skupnosti, v milijonih SEK

Vrsta pomoči	2006	2007	2008	2009	2010
Kompenzacijsko plačilo (podpora za območja z omejenimi možnostmi)	299	314	309	302	313
Glavna kmetijsko-okoljska podpora (odprta in raznolika kmetijska pokrajina/obdelovanje zemlje v prahi)	270	282	278	276	298
Nordijska pomoč ²¹	290	273	264	263	280
Skupaj	860	869	850	841	891

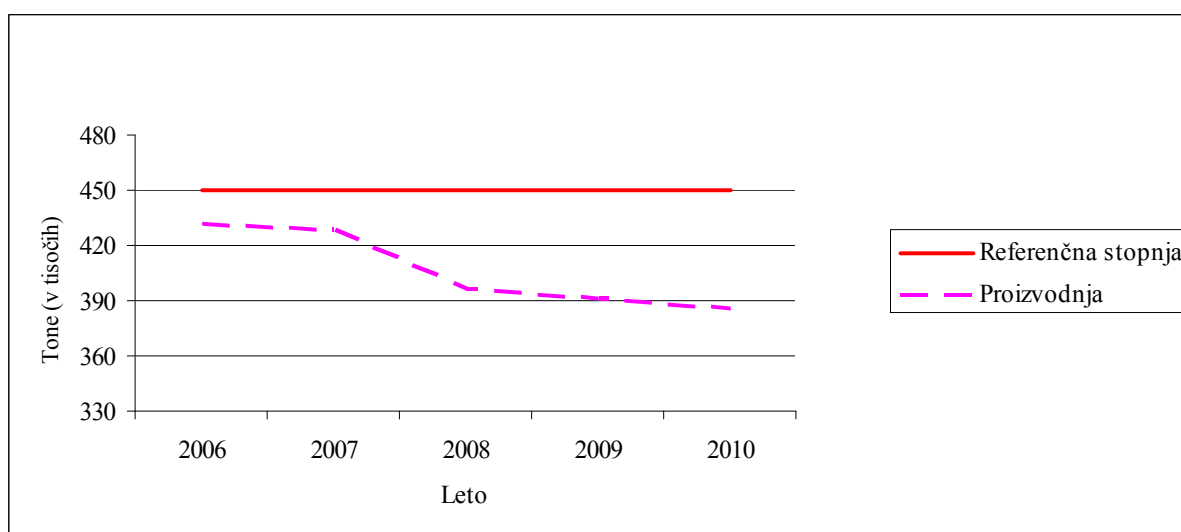
Skupna kombinirana podpora se razlikuje med posameznimi leti, vendar ne sledi doslednemu trendu in je po obsegu enaka od leta 1997.

5.3. Proizvodne količine na območju, ki prejema pomoč

Sektor mleka

V zadevnem obdobju se je v regiji, ki prejema pomoč, proizvodnja mleka zmanjšala za 11 % (slika 4) v primerjavi z 8-odstotnim zmanjšanjem v celotni državi. Najizrazitejše zmanjšanje, in sicer 20-odstotno, je bilo na najjužnejšem območju, ki prejema pomoč. Proizvodnja se še vedno zmanjšuje, ni pa še mogoče predvideti, kakšen bo učinek revidirane odobritve pomoči.

Podatki, zbrani v zvezi s pomočjo, izplačano za prevoz mleka od kmetij do prvega zbirnega mesta, niso dovolj točni, da bi se o njih lahko poročalo.

²¹ Referenčna stopnja: 318,67 mio SEK.

Slika 4: Proizvodnja mleka (vključno s kozjim mlekom) s podporo v obdobju 2006–2010 na območju, ki prejema pomoč, na Švedskem. Referenčna stopnja je največje število upravičenih proizvodnih dejavnikov, določenih v Sklepu C(2010)6050.

Prašiči in perutnina

Proizvodnja ostaja precej stabilna, vendar je dosti manjša od največjega števila upravičenih proizvodnih dejavnikov, tj. 16 532 GVŽ, in tudi manjša kot v predhodnem petletnem obdobju, v katerem je dosegala približno 13 500 GVŽ. Število GVŽ, ki prejema podporo v sektorju prašičereje in perutnine, je bilo skoraj 11 500 ali 70 % največjega števila.

Jagodičevje in zelenjava

Število hektarjev za pridelavo jagodičevja in zelenjave, ki prejema podporo, se je v zadevnem obdobju zmanjšalo s 414 ha na 376 ha. Proizvodnja je bila v zadnjih 10 letih približno na teh ravneh in dosega le približno polovico največjega števila upravičenih proizvodnih dejavnikov.

Sklepne ugotovitve v zvezi s proizvodnimi količinami

Proizvodne količine mleka so se v zadevnem petletnem obdobju zmanjševale. Ostala dva sektorja ostajata precej stabilna, čeprav obseg proizvodnje med leti niha. Vsi sektorji dosegajo precej nižje število od največjega števila upravičenih proizvodnih dejavnikov.

5.4. Razvoj kmetijskega gospodarstva v regiji, ki prejema pomoč

Za območje na Švedskem, ki prejema pomoč, so značilni majhna gostota prebivalstva, omejitve potenciala za gospodarski razvoj in slabi pogoji za kmetijstvo. Struktura kmetije vključuje manjša in bolj razpršena polja nepravilnih oblik, kot so sicer v povprečju na Švedskem. Zaradi tega in zaradi razdalj med posameznimi polji so višji tudi stroški prevoza znotraj kmetijskih posestev.

Skupni obseg kmetijske proizvodnje se je v petletnem obdobju zmanjšal za 10 %. Ključni kmetijski proizvod na območju je mleko, število proizvajalcev pa se je s 1 523 zmanjšalo na 1 056, pri čemer se je od leta 2001 več kot prepolovilo. Delež proizvajalcev mleka na območju, ki prejema pomoč, na Švedskem je približno 19 %, medtem ko je delež proizvodnje 14 %, kar se kaže v povprečnem številu krav na kmetijo, tj. 45,2 v primerjavi z 62,4 za celotno državo leta 2009. Prihodki proizvajalcev mleka na kmetijah so se pomembno zmanjšali.

Pri proizvodnji prašičev za zakol se je število proizvajalcev v letu 2010 zmanjšalo na 67, pri čemer jih je na območju 1, ki prejema podporo, ostalo le nekaj. Število kmetij, ki prejema podporo za svinje, se je s 74 zmanjšalo na 60, čeprav se je število svinj povečalo za 20 %, kar kaže na strukturno prilagoditev.

Na območju, ki prejema pomoč in na katerem prevladuje gozd, so zemljišča za kmetijsko proizvodnjo tista, ki zagotavljajo odprtost pokrajine, s čimer se spodbujata njena biotska raznovrstnost in slikovitost. Kljub temu se je obseg zemljišč, ki se uporabljajo za obdelovanje v prahi, v petletnem obdobju zmanjšal za 12 %, obseg pašnikov pa za 40 %. Za kmetijsko dejavnost na območjih, ki prejema podporo, je značilna manj intenzivna proizvodnja, saj gre predvsem za travnike in pašnike. Na teh območjih se običajno uporablja zelo malo pesticidov in gnojil. Zato je vpliv na okolje manjši kot pri kmetijskih dejavnostih v drugih delih države.

V obdobju 2000–2009 je bil razvoj prebivalstva na območjih, ki prejemajo podporo, slabši kot v ostalem delu države, pri čemer se je število prebivalstva na najbolj podeželskih območjih zmanjšalo za 5,5 %. V obdobju 2000–2008 se je število zaposlenih v kmetijstvu na območju, ki prejema podporo, zmanjšalo za 15,2 %, medtem ko se je zaposlovanje povečalo v gozdarskem sektorju.

6. SKLEPNE UGOTOVITVE

To poročilo obravnava odobritve Nordijske pomoči, dodeljene Finski in Švedski v obdobju 2006–2010, ter dosežene rezultate. Poročilo je sestavljeno na podlagi podatkov organov držav članic v skladu s členom 143(2) Akta o pristopu.

6.1. Finska

V zvezi z izvajanjem sheme Nordijske pomoči na Finskem Komisija ugotavlja naslednje:

1. *Skladnost z najvišjo stopnjo pomoči, dovoljeno na podlagi odobritev Komisije:* pri skupnem znesku izplačane pomoči in celotni podpori na območju, ki prejema Nordijsko pomoč, so bile v obdobju 2006–2010 upoštevane najvišje dovoljene stopnje pomoči in referenčne stopnje, določene v sklepih Komisije C(2009)3067 in 2002/404/ES.
2. *Skladnost z največjim številom upravičenih proizvodnih dejavnikov:* skupna proizvodnja na območju, ki prejema pomoč, je presegla največje število upravičenih proizvodnih dejavnikov za mleko, vrtnarstvo in „nekatero poljščino“. Da bi preprečila prekoračitev skupnih zneskov dovoljenih izplačil, je Finska uporabila sorazmerno zmanjšanje izplačila na enoto proizvodnega dejavnika. Medtem ko se je s tem sistemom zagotovilo, da se je obveznost države glede najvišje stopnje skupnih zneskov izplačane pomoči vedno upoštevala, pa to ni preprečilo sicer ne preveč obsežne razširitve pomoči na celotno proizvodnjo.
3. *Izpolnitev ciljev sheme pomoči:* Nordijska pomoč na Finskem je na splošno prispevala k ohranjanju proizvodnih količin na območju. Ker pa se je skupna proizvodnja v nekaterih sektorjih, ki prejemajo podporo, povečala in je bil ugotovljen premik proizvodnje proti jugu območja, ki prejema Nordijsko pomoč, je treba pozorno spremljati izvajanje sheme in merila za razlikovanje med zneski pomoči.

6.2. Švedska

V zvezi z izvajanjem sheme Nordijske pomoči na Švedskem Komisija ugotavlja naslednje:

1. *Skladnost z najvišjo stopnjo pomoči, dovoljeno na podlagi odobritev Komisije:* pri celotnem znesku izplačane Nordijske pomoči v obdobju 2006–2010 je bila upoštevana zgornja meja za najvišjo dovoljeno stopnjo pomoči, odobreno v sklepih Komisije 96/228/ES in C(2010)6050.
2. *Skladnost z največjim številom upravičenih proizvodnih dejavnikov:* največje število upravičenih proizvodnih dejavnikov, ki prejemajo pomoč, je bilo na splošno upoštevano v vseh sektorjih, ki prejemajo Nordijsko pomoč.

3. *Izpolnitev ciljev sheme pomoči:* s pomočjo, izplačano na Švedskem, se proizvodne količine niso ohranile. Z revidiranim Sklepom C(2010)6050 bi se lahko prispevalo k zaustavitvi tega trenda, vendar je za sklepanje o učinkih še prezgodaj.

V obeh državah nadaljevanje kmetijske proizvodnje prispeva k ohranjanju odprte, dobro upravljanje kmetijske pokrajine na pretežno gozdnem območju, ki prejema Nordijsko pomoč. Ohranjanje odprtosti pokrajine je pozitivno za biotsko raznovrstnost in splošni vtis pokrajine. Na podlagi informacij nacionalnih organov Komisija meni, da so organi na splošno zadovoljivo uporabljali sklepe 2002/404/ES in C(2009)3067 za Finsko ter 96/228/ES in C(2010)6050 za Švedsko, ki zadevajo pomoč severnim regijam.